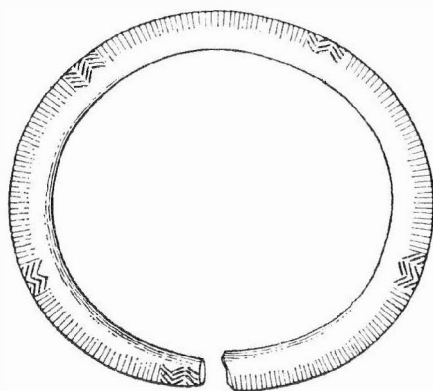


ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1973



BRNO 1974

HALŠTATSKO-LATÉNSKÉ SÍDLIŠTNÍ OBJEKTY V RAJHRADĚ

(okr. Brno-venkov)

KAREL LUDIKOVSKÝ, AŮ ČSAV Brno

Rozsáhlým výzkumem slovanského kostrového pohřebiště v Rajhradě u Brna pod vedením Č. Stani je každoročně obohacováno naše poznání nejen této rozsáhlé středomoravské nekropole, nýbrž i osídlení lokality v obdobích předcházejících. K výsledkům výzkumné sezóny v roce 1973 lze připočítat mj. i dva sídlištní objekty, označené v celkovém plánu čísly 4/1973 a 8/1973.

Objekt č. 4 měl nepravidelný, v severovýchodní části oválný půdorys, vycházející z typické koncepce půdorysu laténské nížinné polozemnice. Na středové ose při severovýchodní oblí a severozápadní šípovitě lomené kratší stěně byly vyhloubeny jámy pro nosné kúly vazníku střechy. Nepravidelně zvlněné dno jámy mělo určitěji vypracovanou zahlobeninu pouze blíže středu podélné severozápadní stěny. Pravoúhlý výklenek a zvýšenina při jihovýchodní podélné stěně souvisí patrně se vstupní, vchodovou částí chaty. Rozměry jámy byly 4,20 × 2,20 m, hloubka 0,50 až 0,60 m pod úrovní hladiny výzkumu (zhruba pod hladinou ornice), orientace podélné osy východozápadní, azimut 72°. Výplň tvořil sypký, hnědošedý až popelovitý zásep, u okrajů proustoupený žlutkou a hnědou hlínou. Dvě rozsáhlé mazanicové kry v objektu jsou přerušeny — jak ukazují jejich pravidelné okraje — výkopem jam slovanských hrobů.

Objekt č. 8 měl nepravidelný, polygonální půdorys. Při severní stěně přecházelo dno jámy v šikmý svah; propálené dno mělké mísovité jamky, vyhloubené v severovýchodním nároží, svědčí pro ohniště. V jižní polovině chaty se našly porůznu tři velké, neopracované kameny. Zásep měl obdobný charakter jako u stavby č. 4. Maximální rozměry jámy jsou 4,00 × 3,16 m, hloubka 0,50 m pod úrovní hladiny výzkumu, orientace podélné osy východozápadní, azimut 69°.

V obsahu obou prozkoumaných chat nebyly zjištěny prvky, které by svědčily na specifické výrobní zaměření. V rámci osídlení lokality v laténském období se připojují ke druhé a třetí chatě, odkryté v roce 1972¹. Inventář obou prozkoumaných chat svým tvarovým obsahem ukazuje na prolínání halštatské a laténské kultury na moravských nížinných sídlištech.

Poznámka:

¹ K. Ludikovský, Keltské sídliště v Rajhradě, Přehled výzkumů 1972, Brno 1973, 42

Hallstatt-latènezeitliche Siedlungsobjekte in Rajhrad (Bez. Brno-venkov). Bei der umfangreichen Grabung des slawischen Skelettgräberfeldes in Rajhrad bei Brno, unter Leitung von Č. Stani hat man unter anderem weitere Belege von einer hallstatt-latènezeitlichen Besiedlung dieser Lokalität erfasst. Es sind dies Siedlungsobjekte im Gesamtplan als Nr. 4 und 8/1973 bezeichnet.

Objekt Nr. 4 war unregelmässig, zum Teile mit ovalem Grundriss, aus der Konzeption latènezeitlicher Tiefflanderhütten ausgehend, mit 2 Tragpfosten des Daches, die bei den kürzeren Wänden eingetieft waren. Die rechteckige Nische bei der Südwand hängt offensichtlich mit der Eintrittsherrichtung zusammen. Die Ausmasse der Grube betragen 4,20 × 2,20 m, die Tiefe unter dem Grabungsniveau (nach Abnahme der Ackerkrume) 0,50—0,60 m, die Orientierung der Längsachse war Ost-West. Im Inneren des Objektes fand man zwei umfangreiche Lehmbeurfschollen, die vielleicht mit der Destruktion der Hüttenwände zusammenhängen konnten.

Objekt Nr. 8 war unregelmässig, von polygonalem Grundriss. In der nordöstlichen Ecke befand sich eine seichte, kreisförmige Grube mit durchgebranntem Boden, vielleicht eine Feuerstelle. Die Ausmasse des Objektes betragen 4,00 × 3,16 m, die Tiefe unter dem Grabungsniveau 0,50 m, die Orientierung der Längsachse Ost-West.

Im Rahmen der Besiedlung der Lokalität schliessen sich die abgedeckten Objekte zu der zweiten und dritten Hütte an, die im Jahre 1972 abgedeckt wurden. Das Inventar beider durchforschten Hütten zeugt durch seinem Formeninhalt von einem Durchdringen der hallstatt- und latènezeitlichen Kultur der mährischen Tieflandsiedlungen.

KELTSKÉ OPPIDUM HOSTÝN, OBEC CHVALČOV

(okr. Kroměříž)

KAREL LUDIKOVSKÝ, AŮ ČSAV Brno

(Tab. 47)

Terénní práce v letošní výzkumné sezóně navázaly horizontálním odkryvem na plochy, rozpracované v roce 1972 blíže akropole a místa nálezu depotu kos v roce 1913 a vertikálním řezem na průzkum severní stěny valového tělesa tzv. „Rusavské brány“¹.



PŘEHLED VÝZKUMŮ 1973

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor: Akademik Josef Poulik

Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhový

Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby: Doc. dr. B. Klíma, A. Životská, L. Trávníčková, M. Bálek

Na titulním listě: bronzový náramek lužické kultury z Býkovic

Tiskem: TISK, národní podnik, Brno, provozovna 54, Gottwaldova 21

Evidenční číslo: ÚVTE1-73332

Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné